

# The Cove

*documentaire / reg. Louie Psihoyos / sce. Mark Monroe / fot. Brook Aitken / muz. J. Ralph / mon. Geoffrey Richman / met Richard O'Barry, Louie Psihoyos, Simon Hutchins, Joe Chisholm, Mandy-Rae Cruikshank / pro. Paula DuPré Pesman & Fisher Stevens / USA / 2009 / 94' / dis. BFD*

## **Verhaal**

*Het resultaat van een teveel aan Jacques Cousteau en James Bond in mijn jeugd (Louie Psihoyos)*

In deze als thriller opgevatte documentaire wil een bijzonder goed uitgerust team in het Japanse plaatsje Taiji filmen hoe duizenden dolfijnen om hun vlees worden afgeslacht in een kleine baai (de cove van de titel). Dat team hoopt een einde te maken aan de gruwelijke praktijk door zoveel mogelijk mensen te tonen wat er gebeurt. Ze worden tegengewerkt door de politie en de lokale vissers. Ook de overheid steunt de dolfijnenvangst, hoewel het hoge kwikgehalte in het vlees (tot twintig keer meer dan het aanvaardbare gehalte) het ongeschikt en zelfs erg gevaarlijk maakt voor consumptie.

## **Achtergrond**

De initiatiefnemer van de film was Ric O'Barry, de dolfjinentrainer van o.m. de serie *Flipper*, die een fanatieke strijd begon voor de vrijlating van dolfijnen nadat een van de dolfijnen die Flipper speelde in zijn armen zelfmoord pleegde door te stoppen met ademen. *The Cove* is het debuut van fotograaf Louie Psihoyos. De film heeft naast de Oscar voor Beste Documentaire in 2009 nog een hele reeks prijzen behaald, en – misschien nog belangrijker – mensen bewust gemaakt van wat er in Taiji (en op andere plekken in de wereld) gebeurt. Op de eigen site van *The Cove* wordt er dan ook opgeroepen om de film te verspreiden in Japan, er is zelfs een Japans gedubde versie gratis te downloaden.

Kwik is al giftig voor de mens in heel lage doseringen. Hersenen, nieren en longen kunnen permanent beschadigd raken. Verder kan kwikvergiftiging de oorzaak zijn van een aantal langdurige (of zelfs onomkeerbare) ziektes, zoals de minamataziekte, die in de film vermeld wordt. Geen wonder dat het dolfijnenvlees als walvisvlees verkocht wordt.

## **Thema's**

Het belangrijkste thema is zonder meer dierenmishandeling, en specifiek de gruwelijke dolfijnenjacht. De filmmakers vinden deze wandaad zo verschrikkelijk omdat ondertussen bekend is dat dolfijnen bijzonder intelligente dieren zijn (intelligenter dan de mens, zo wordt er in de film gesuggereerd) die zich net als de mens bewust zijn van zichzelf. Ze zijn vriendelijk en communicatief. Maar ook al concentreren de filmmakers zich op dat ene Japanse dorpje, het wordt de kijker al snel duidelijk dat het hen niet alleen om dat ene plaatsje gaat, maar dat ze het jagen op dolfijnen (en alle walvissen) waar ter wereld ook willen stoppen.

In tweede instantie willen de filmmakers er onze aandacht op vestigen dat wij allemaal de wereld naar de knoppen helpen door onze onverschilligheid. De visstand gaat enorm achteruit door overbevissing (de Japanse overheid geeft ironisch genoeg de dolfijnen de schuld van die achteruitgang) en vervuiling op alle niveaus. De natuur presenteert ons daar de rekening van, zoals door het kwik in het zeewater (door de mens geloosd), dat veel vissoorten ongeschikt maakt voor consumptie.

Dan is er nog de manier waarop de Japanse overheid omgaat met de dolfijnenjacht. Om te beginnen zorgt die overheid ervoor dat de bevolking nauwelijks of niet te weten komt wat er gebeurt. De media worden weggehouden uit Taiji. De filmmakers hebben het dan ook heel moeilijk om hun film te maken. Zo worden ze constant gevolgd door de politie, Ric O'Barry rijdt met een mondk masker op om niet herkend te worden... Ook wil de Japanse overheid niet dat de bevolking zich te veel vragen stelt bij wat ze eet. Het dolfijnenvlees wordt als walvisvlees verkocht, er zijn plannen om de met kwik

besmette dolfijn op het schoolmenu te zetten, en het blijkt dat de Japanners in de grote steden geen idee hebben van wat er in dorpen als Taiji gebeurt. Ook krijgen we te zien hoe Japan probeert om de kleine naburige staatjes om te kopen om op internationaal niveau voor de dolfijnenjacht te stemmen.

### **Stijl**

Hoewel *The Cove* een documentaire is, is de film opgebouwd als een thriller. De eerste zinnen moeten de kijker meteen nieuwsgierig maken: 'Ik had het liever legaal gedaan. Ik dacht aan alles wat er kon gebeuren, en ik lig er 's nachts wakker van. Rics aanvankelijke verhaal was nog maar het topje van de ijsberg.' Dat thrillerachtige wordt aangehouden door voortdurend te laten zien dat de filmploeg gevolgd wordt en hoe agressief de vissers op hen reageren, zodat de kijker zich afvraagt of de makers hun doel (filmen wat er met de dolfijnen gebeurt) zullen bereiken of niet. De spanning wordt ook verhoogd doordat het toppunt van de gruwel, de beelden van de bloederige baai (er is zoveel bloed dat de onderwatercamera's enkel nog zwart beeld geven) uitgesteld worden tot het einde van de film, hoewel de dolfijnenmoord al meer dan eens beschreven is.

Toch bevat *The Cove* alle elementen van een typische documentaire. Er zijn *talking heads* ('specialisten' die in medium close-up gefilmd zijn en die ergens over getuigen, of die uitleg geven), wetenschappelijk aandoende illustratieve animaties (bijv. de plaats van de dolfijn in de voedselketen), er is archiefmateriaal (zoals van de betogingen tegen de walvisvangst en de beelden van de kinderen met de minamataziekte), er zijn actiebeelden met een bewegende camera, hier zelfs met een warmtegevoelige camera, er is hier en daar een voice-over die commentaar geeft bij wat we zien ... Maar er komen ook meer poëtische momenten in de film. Zo zijn er de vertragingen als groepjes vrije dolfijnen zich met majestueuze bogen door het water bewegen, en de versnellingen van het leven in de stad, of van de vishal, waar het door de snelheid van de beelden lijkt alsof er een eindeloze voorraad van hun schubben ontdane dolfijnen verkocht wordt. Heel mooi is het moment op het einde van de film, wanneer Ric O'Barry met zijn computerscherm met de beelden van de slachting voor zich stilstaat in een versnelde menigte, tot er langzaam steeds meer mensen blijven staan om te kijken. Een mooie metafoor om aan te geven dat er alleen iets kan veranderen als de onverschilligheid stopt.

### **Vragen (na de film)**

- 1 'If you aren't an activist, you're an inactivist', zegt Ric O'Barry in de film. Ben jij het daar mee eens? Waarom (niet)?
- 2 Wat vind jij ervan dat de Japanse overheid zoveel informatie achterhoudt voor haar bevolking? Kun je je voorstellen dat er in België hetzelfde zou gebeuren?
- 3 Vond je de film spannend? Waarom (niet)? Denk je nu anders over dolfijnenshows?
- 4 Beantwoordt de film aan het idee dat jij hebt van hoe een documentaire moet zijn? Leg uit.
- 5 Met de vertragingen en versnellingen proberen de filmmakers min of meer ongemerkt hun gevoelens over het onderwerp bij ons over te brengen. Werkt dat? Vind jij dat zoiets mag in een documentaire, of moet zo'n film louter beelden tonen die zonder manipulatie gefilmd zijn?
- 6 Wat vind je van Ric O'Barry's actie aan het einde van de film? Denk je dat dat effect heeft?
- 7 Op het forum van de film bij IMDb vindt iemand de film heel hypocriet. De schrijver vraagt zich af waarom we ons wel druk maken over dolfijnen, terwijl we met een gerust gemoed het vlees van andere dieren eten. Wat vind jij daarvan?
- 8 Bedenk een alternatieve actie waarmee je mensen bewust maakt van gruwelen zoals in Taiji.